

Chambre des Représentants

SESSION 1960-1961.

1er FÉVRIER 1961.

PROPOSITION DE LOI

donnant compétence aux tribunaux belges en
matière de litiges relatifs à certains contrats
d'emploi de droit congolais.

AMENDEMENTS
PRÉSENTÉS PAR LE GOUVERNEMENT
AU TEXTE
ADOPTÉ PAR LA COMMISSION.

Art. 2.

1. — A la troisième ligne, remplacer les mots :
« décision définitive »,

par les mots :

« décision irrévocable ».

2. — Remplacer la dernière phrase par ce qui suit :

« Si le tribunal congolais n'a statué qu'en premier ressort,
le litige est porté devant la Cour d'appel qui statue en pre-
mier et dernier ressort ».

JUSTIFICATION.

Il va de soi que les mots « décision définitive » ont le sens de
décision irrévocable en matière civile, c'est-à-dire d'une décision qui ne
peut plus faire l'objet d'une opposition ou d'un appel et non celui de
décision qui est encore susceptible d'un pourvoi en cassation. Dans
le cas de pourvoi, en effet, la Cour de cassation est compétente en vertu
de l'article 189 de la loi fondamentale du 19 mai 1960.

De plus, il paraît peu heureux qu'une Cour d'appel, organe de la
Nation belge, soit investie, en dehors des prescriptions de la loi fon-
damentale du 19 mai 1960, du pouvoir de réformer, d'annuler ou même

Voir :

639 (1959-1960) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N° 2 : Rapport.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1960-1961.

1 FEBRUARI 1961.

WETSVOORSTEL

waarbij, voor de geschillen inzake bepaalde
dienstcontracten van Kongolees recht, aan de Bel-
gische rechtbanken bevoegdheid wordt verleend.

AMENDEMENTEN
VOORGESTELD DOOR DE REGERING
OP DE TEKST
AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.

Art. 2.

1. — Op de derde regel, de woorden :
« eindbeslissing »,

vervangen door de woorden :

« onherroepelijke beslissing ».

2. — De laatste volzin vervangen door wat volgt :

« Indien de Congolese rechtbank slechts in eerste aanleg
uitspraak heeft gedaan wordt het geschil gebracht voor het
Hof van beroep, dat in eerste en laatste aanleg uitspraak
doet. »

VERANTWOORDING.

Het spreekt vanzelf dat de uitdrukking « eindbeslissing » de
betekenis heeft van « onherroepelijke beslissing » in burgerlijke zaken,
dit wil zeggen dat tegen een beslissing niet meer door verzet of
beroep kan worden opgekomen en niet van een beslissing waartegen
voorziening in cassatie openstaat. Wordt dit ingesteld dan is immers
het Hof van Cassatie bevoegd krachtens artikel 189 van de fundamen-
tele wet van 19 mei 1960.

Bovendien blijkt het weinig geraden dat aan een Hof van beroep,
orgaan van de Belgische Natie, buiten de voorschriften van de
fundamentele wet van 19 mei 1960 om, de bevoegdheid wordt ver-

Zie :

639 (1959-1960) :

- N° 1 : Wetsvoorstel.
- N° 2 : Verslag.

de confirmer des décisions rendues par une juridiction de la République du Congo, c'est-à-dire de statuer comme juge d'appel de pareille juridiction.

Pour éviter néanmoins tout abus, tout en respectant les règles du droit international public, on propose de permettre à la Cour d'appel de statuer en premier et dernier ressort.

Il n'y aura ainsi, en Belgique, qu'un degré de juridiction. La Cour d'appel ne sera cependant pas instituée juge d'appel d'une juridiction de la République du Congo.

Art. 3.

Remplacer le texte de cet article par ce qui suit :

« La compétence d'attribution du tribunal est déterminée par la loi belge. La compétence territoriale est déterminée par le lieu où le défendeur a son domicile, sa résidence ou son siège social ou administratif.

» Si le défendeur n'a ni domicile, ni résidence, ni siège social ou administratif en Belgique le litige sera porté devant le tribunal ou, le cas échéant, la Cour d'appel séant à Bruxelles.

» S'il y a plusieurs défendeurs, le litige peut être porté au choix du demandeur devant le tribunal du domicile de la résidence ou du siège de l'un d'eux. »

JUSTIFICATION.

Sans doute le problème de la compétence territoriale de la juridiction ne présente-t-il pas de difficulté si le défendeur a son domicile, sa résidence, son siège social ou administratif en Belgique. Mais en ce qui concerne la Cour d'appel, une précision paraît cependant s'imposer : en effet, en principe, les règles applicables en matière de compétence des Cours d'appel, sont déterminées par le juge qui a statué en premier ressort. Or, dans l'hypothèse envisagée par la proposition, il n'y aura pas de juge de premier ressort établi en Belgique.

De plus, qu'arrivera-t-il lorsque le défendeur n'est pas domicilié en Belgique et que néanmoins il accepte la juridiction des tribunaux belges ?

Il est préférable, dans ces conditions, de régler d'une manière plus précise le problème de la compétence territoriale. Tel est le but de l'amendement.

Le Ministre de la Justice,

leend om beslissingen die door een gerecht van de Republiek Kongo zijn gewezen te wijzigen, te niet te doen of zelfs te bevestigen, dit wil zeggen, als appelrechter van een zodanig gerecht uitspraak te doen.

Om echter elk misbruik te vermijden wordt, met inachtneming van de regels van het internationaal publiekrecht, voorgesteld het Hof van beroep te machtigen om in eerste en laatste aanleg uitspraak te doen.

Aldus is er in België slechts een graad van jurisdictie en toch treedt het Hof van beroep niet als appelrechter op van een gerecht van de Republiek Congo.

Art. 3.

De tekst van dit artikel vervangen door wat volgt :

« De volstreckte bevoegdheid van de rechtbank wordt bepaald overeenkomstig de voorschriften van de Belgische wet. De plaatselijke bevoegdheid wordt bepaald door de plaats waar de verweerder zijn woonplaats, zijn verblijfplaats, of zijn maatschappelijke of beheerszetel heeft.

» Heeft de verweerder zijn woonplaats, verblijfplaats of maatschappelijke of beheerszetel in België niet, dan wordt het geschil gebracht voor de rechtbank of eventueel voor het Hof van beroep te Brussel.

» Indien er verschillende verweerders zijn kan het geschil naar verkiezen van de eiser worden gebracht voor de rechtbank van de woonplaats, verblijfplaats of zetel van een hunner. »

VERANTWOORDING.

Het vraagstuk van de plaatselijke bevoegdheid van het gerecht levert uiteraard geen moeilijkheden op wanneer de verweerder zijn woonplaats, verblijfplaats, maatschappelijke of beheerszetel in België heeft. Wat echter het Hof van beroep betreft is blijkbaar een toelichting gewenst : de regels die inzake bevoegdheid van de Hoven van beroep toepasselijk zijn worden immers, in beginsel, bepaald door de rechter die in eerste aanleg uitspraak heeft gedaan. In het geval nu dat in het voorstel in uitzicht is gesteld, is er geen in België gevestigde rechter in eerste aanleg.

Bovendien, wat zou de toestand zijn wanneer de verweerder niet in België zijn woonplaats heeft maar toch de rechtsmacht van de Belgische rechtbanken aanvaardt ?

In die omstandigheden is het wenselijker de regeling van de plaatselijke bevoegdheid nader vast te stellen. Dat is het opzet van het amendement.

De Minister van Justitie,

A. LILAR.